

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan **zvečer**, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.
 Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.
 Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Gjuro Daničić. †

„Pozor“ črnoobrobljen donesel nam je danes pretužno vest, da je v noči mej četrtkom in petkom vsled kratke bolezni preminul prvi jugoslovanski jezikoslovec Gjuro Daničić. Njegova smrt je velika izguba za Srbe in Hrvate, pa tudi za vse druge Slovane in za ves učeni svet. „S njim će u grob leći najveća nuda naša, a akademički riečnik, ta duševna sveza izmedju Hrvata in Srba, gubi u njem nenadoknadiva tvorca i nastavitelja“, tako izraža „Pozor“ svojo žalost.

Nemila smrt storila je prerani konec življenju, česar vse sile bile so posvečene domovini, vzela je moža, ki se je jednakodolikoval po izrednej učenosti in plamtečem domoljubji, katerega sta v jednakem meri visoko čislala in ljubila narod srbski in narod hrvatski, česar ime je vsak omikan Slovenec in vsak Jugoslovan sploh izrekal z največim spoštovanjem.

Kaj je bil pokojnik našim južnim bratom, to povedo najbolj besede njegovega prijatelja dra. Račkega:

„Prvi u južnih, a od prvih jezikoslovaca u Slavena u obče jest nepriporočno naš Gjuro. Srbi i Hrvati mogu ga zvati punim pravom svojim. Rodom Srbin pripada jednak i Hrvatom po svojem rodoljubnom osjećanju i naučnom radu. Učenjak daleka pogleda nedaje si naučnoga obzorja zastirati užkim plemenskim granicama. Djelotvoran rodojub u najplemenitijem ove rieči znamenovanju naziraše on u slogi srbstva i hrvatstva jedino jamstvo za ljepšu i sretniju budućnost cielega slavenskoga juga. Zagreb i Biograd, ova dva stecišta umnoga života našega naroda, jednak su mu dragi i mili bili, te prema duševnoj potrebi njegovoj prenosio je književno svoje djelovanje sada sa dolnje na gornju, a sada sa gornje na dolno Savu. U kratko: Daničić

bijaše jedan od najdičnjih zastupnika na duševnom polju jugoslavenske pomisli, u kojem okviru može hrvatstvo i srbstvo nači jednak dnečno mjesto — i koje mogu doduše dnevne i prolazne zadjevice donekle pomutiti, ali nikada odkloniti“.

Daničićeve dolgoletne delovanje — prvi njegov spis „Rat za srpski jezik i pravopis“ prišel je uže l. 1847 na svitlo, ko je bil pokojnik jedva 22 let star — in njegove za jugoslavansko jezikoslovje epohalne spise priobčili bodoči v jednem prihodnjih listov. Za danes izrekamo svojo globoko žalost o tej bridkej, prezgodnej izgubi tacega nenadomestljivega veleuma, kakoršen bil je pokojni Gjuro Daničić.

Večnaja ma pamjat!

Občni zbor

e. kr. kmetijske družbe kranjske 15. novembra 1882.
 (Konec.)

Odbornik g. Murnik pravi, da se tiče predlog g. tajnika mnogo nasvetov, katere so poddržnice, nekatere prej, nekatere pač jako pozno naznane centralnemu odboru. Večina predlogov došla je od 11. do 13. t. m., tedaj naj bilo mogoče o njih sklepati. Predlog govornika se naj oziral na predlog stavljen po g. Kramarji. Govornik pravi, da mu ujiso bile znane številke, katere je navajal g. Kramar in tudi ne more verjeti, da bi bila naznanila nepotrebna, kakor se je naglašalo.

Vsakemu društvu, katero daje kakemu odboru mandat, mora se tudi poročati; tedaj se ne bode mogoče ogibati naznanih, samo oblika bode druga. Če je bilo sedaj v naznanih kaj preobširnega, lahko lahko izostane, ali pa bode mogoče naznanih izogniti se, če se list izdaja je jako dvomljivo. Tudi nastane vprašanje, je li treba tistim udom, ki ne znajo slovenski, kaj naznati o delovanji odbora ali ne?

Ako veljajo tiskovni stroški za naznanila res

500 gld., kateri bi se porabili na korist lista, kje pa se bode dobilo tistih 100 gld., katere računa za naznanila g. Kramar? Razen v „Laibacher Zeitung“ se nij niti v jednem listu objavilo kaj proti plačilu, to pa je stvar, katera se bode morala vedno plačevati in jako všečno bi mi bilo poizvedeti, iz katerega vira je to g. Kramar zamejal. Ako se dobri podpora od vlade 300 gld. za list, mogoče tudi še več, bode to vsakdo z veseljem pozdravljati. Ali reč nij tako jasna, da bi se o njej sklepal uže danes, tedaj priporoča g. Murnik sledeči predlog:

„Glavnemu odboru e. kr. kmetijske družbe se naroča, da natančno preudarja, kako bi se mogočno vstreči željam izraženim od poddržnic na Jesenicah, Cerknici, Metliki, v Bohinjskej Bistrici, v Vipavi itd. z izdavanjem družbinskega kmetijskega lista. Ko bi glavni odbor ne mogel naznanim željam vstreči, se mu naroča, da o tej zadevi poroča v prihodnjem občnem zboru.“

Društveni tajnik g. Kramar predlogu oporeka. Čemu zavlačati stvar do drugega leta, jasno je po skušnjah vseh družih avstrijskih kmetijskih družeb utemeljena, tedaj naj se danes vzprejme predlog, katerega je govornik stavil in njij treba čakati na izvrševanje dolgo leto.

Vodja slapške deželne šole g. R. Dolenec opomni, da je večina kmetijskih poddržnic izjavila se za družbeni kmetijski list. Ako se opazujejo druge kmetijske družbe v našem cesarstvu, je trditev pač popolnem resnična, da je naša kmetijska družba pač male koristi za kmetijstvo naše dežele.

No se ve da je vse kaj drugega kmetovati pri zelenej mizi, kakor to stori velika večina udov centralnega odbora kmetijske družbe kranjske, ali pa delovati v istini na zelenem polji, kar dela ogromu večina udov kmetijske družbe kranjske. Vprašam, kako hasen pa je prinesla kmetijska družba kot družba našim kmetovalcem? (Občni klici: Nič! Nič). Večina udov trdi, da je korist jako malo,

LISTEK.

Listi iz tujine.

XXV.

V Rimu sv. Martina dan 1882.

Dragi prijatelj! Ko bi me kdo vprašal za najbližji pot iz Carigrada v Rim gotovo bi mu ne odgovoril, da je to oni, po katerem sem priomal jaz v to večno mesto, kjer uže prebivam skoro cela dva meseca, a vsak dan se mi predstavljajo nove in zanimljive stvari. Ko sem ti pisal to spomlad vračajoč se iz Odesa poslednje svoje pismo iz Ueskadarja (Scuttari) v Malej Aziji in smo se kmalu potem videli v Ljubljani, kjer mi je bila prilika pozdraviti toliko izbornih prijateljev praznujočih prerojenje bele naše „matuške“ slovenske, takrat nijsem imel niti pojma, od kod bode ti došlo prvo moje pismo in kamo me bode zanesla sapa.

Da opravičim zgornji izrek o najbližjem potu, naj ti povem, kako sem romal v Rim. Iz Ljubljane do Milana bila mi je vožnja uže kar za

kratek čas, kajti premeril sem jo uže Bog ve količat. Iz Milana pa sem bil pozvan v Prago; ker se mi je mudilo, moral sem prehiteti celo Tirolsko od juga do severja in še le na Bavarskem v Monakovem mogel sem se ustaviti jeden dan, odtam pa zopet naprej čez Regensburg na Češko zemljo preko Plzna v zlato Prago. Hotel sem ti pisati od tam, a bilo mi je oditi prej nego sem mislil, kajti hoteli so me nazaj Italijani, in rečem ti, da sem deloma šel rad, kajti čutil sem se nekako čudnega kot italijanski pevec v slovanskem mestu a v gledališči nemškem. Imeli smo namreč ves kor in vse manjše partie od nemškega gledališča — stvar o katerej pri odhodu iz Milana nijsem vedel ni pičice. Jaz imel sem pa še to posebno „srečo“ da v „Trovatorji“ pella je nemška altistinja, v „Lucii“ pa celo nemška primadona! In ta ričet imenoval se je „italijanska opera v Pragi!“ Kako sta se ujemali blagoglasna italjanščina in pa tvrda nemščina lahko si misliš.

Nepozabljiv ostane mi pa večer slovesa, katerega so mi napravili vrli gg. uradniki banke „Sla-

vje“ in drugi odlični česki narodnjaci, doznavši, da sem Slovan. Mej navdušenimi govorji, izbornim petjem pevskega zobra uradnikov „Slavije“ in prijetnim pomenkovanjem minula je noč, a po ulicah bilo je uže vse polno pridnega na trg hitečega ljudstva, ko smo se vračali zadnji domov. Bil je to prav slavljanski večer, jeden istih ki ostanejo globoko utisnjeni v spominu. Iz daljnega Rima kličem vsem tem vrliim slovanskim bratom gromoviti: Na zdar! Prijatelja H., poslovenjenega Čeha, kakor smo ga v šali imenovali, pa prosim, da izroči pozdrav vsem dotičnim, katere upam v kratkem zopet videti a v drugih odnošajih. Sicer pa budem ti pi sal še o Pragi in prijavil jedno ali drugo črtico.

Iz Prage nazaj vozil sem se čez Brno do Dunaja, tam ogledal si razvaline nesrečnega „Ringtheatra“ baš toliko mi je bilo časa od jednega vlaka do drugega. Skozi Ljubljano vzbitti sem se moral radi manjkačočega časa ta pot čisto in cognito. Laibach „vier Minuten Aufenthalt“ kričal je konduktér, kajti na slovenskih železnicah vlada „drugi deželni jezik“. Komaj da sem mogel spreveriti par besed s čakajočimi me domačimi, in

drugi trdijo, da nij nič koristi in izjavlja, akoravno bi bilo o njih misliti, da so kot izobraženci navdušeni kmetovalci in odločni privrženiki kmetijske družbe, da bodo izstopili.

Kar je izjavil g. potovalni učitelj in sedanji tajnik naše kmetijske družbe o njenem dosedanjem delovanju je od prve do zadnje pičice vse istina.

Vzeti je v poštev, da imamo sedaj v kranjskem izvrstnega kmetijskega učitelja, strokovnjaka, kateremu moramo, ker pozna naše kmetijske zadeve in stvar zastopi jako dobro, izročiti vse svoje zaupanje.

Kar je nasvetoval za povzdigo našega kmetijstva, storil je s strokovnjaškega stališča. Če pa precej začnemo njegove nasvete zametavati in tako podirati zgradbo, katero je za prospeh našega kmetijstva še le graditi pričel, kako bode mogel delovati, kako v obče začeti vspešno delovanje?

Ugovori g. Murnika zoper predloge g. Kramarja niso tako temeljni. Po pravilih smejo se predlogi poddružnic izročiti dve uri pred zborovanjem, zakaj bi to ne bilo dovoljeno pri tako važnem predlogu za kmetijski list in zakaj bi se ravno v tej zadevi postopalo tako skrupuljeno. Saj nij vendar tako gotovo določeno, da bi poddružnice, kar žele, tudi na urico natanko predlagati morale. Če se misli g. Kramarja tudi niso znale bolj natanko, je vendar občni zbor v prvej vrsti poklican, iste bolj natanko pregledati in oceniti, on je za to, da sklepa o važnih stvareh prvi, ne centralni odbor, zato nij treba predloga Bog zna kako še birokratično prelagati, skleniti je danes treba in potrditi pametni predlog, ne pa istega po centralnem odboru zavlačevati ali pokopavati per longum et latum! (Dobro! Dobro!)

G. Boršnik iz Borovnice navaja slučaj za potrebo kmetijskega lista. Precej, ko je naznani nekaterim kmetijskim posestnikom v Borovnici, da bodo odslej družabniki dobivali kmetijski list, izdavan po kmetijski družbi, pristopili so takoj širje. Vsak pač ne plačuje lečko in želi, da za svoje novce dobri tudi kaj koristnega. Ako se bode izdaval kmetijski list, ne bode ga bral samo dotični ud, nego romal bode po celej vasi, pri vseh kmetovalcih in donašal jako veliko koristi.

G. Murnik opomni, da nijma njegov predlog, kakor je to trdil g. vodja Dolenc, namena zavleči izdavanje kmetijskega lista ad calendas graecas. Predlog njegov nij proti temu, da bi se list ne izdaval, ako je to mogoče, uže prihodnje leto, nego on samo želi, da predlog preudari se prej centralnega odbora. Gospod Kramar nij izjavil, da bode on uredoval list, tedaj bi bilo premisliti, kje se bodo našle delavne moći za časnik. Govornik pravi, ako bi bil hotel podreti predlog g. Kramarja, stavil bi bil ves drugačen predlog, ali samo za urednika bila mu je skrb, njegov predlog se je krivo razumel in zaradi tega prouzročil toliko obširno debato.

Dr. Poklukar se čudi, da kar najedenkrat pride toliko pritožeb, prej pa nij bilo nobenih. Po-

sebno g. vodja Dolenc prihajal je leta in leta k zborom, pa se nij pritoževal. Sedaj prinesel je novo izvoljeni g. tajnik celo vrsto nasvetov. No, nova metla dobro pometa in govornik želi, da bi se nade izjavljene tudi obistinile. A vsekako čudno je, da se vse, kar je storil mož, kateremu smo poprej izrekli večni spomin, da se delovanje tega moža, ki bode slovel po svojem delovanju pri kmetijski družbi in kateremu je zahvalo izreklo ves slovenski svet, kot za nič zametava. Take sodbe ne bi bil zasluzil ta mož; nehvaležnost je jako nelepa lastnost. Številke, katere je navedel g. tajnik, so, meni vsaj, nejasne, morebiti so drugi bolje poučeni. Jedenkrat se navaja, da se bode dobilo 1000 gld. za list, v predlogu pa stoji, da se bode list dajal udom brezplačno. Potrebo lista utemeljuje g. tajnik tudi s tem, da bi priobčeval v njem svoja predavanja, o katerih žalibog drugi svet nij nič zvedel.

No, saj izhaja v Ljubljani nekaj slovenskih listov in vsak bi bil rad sprejel predavanje potovalnega učitelja. Govornik pravi, da je sam naprosil za Novice g. Kramarja, da bi spisal za nje svoja predavanja, da bi slišali tudi drugi kraji dežele, kar se je v jednem kraji govorilo. Da, želja, da se izda list, se bode izvršila, če bode po sredstvih mogoče, dokaza za potrebo lista pa se nij čulo danes. Predlog g. Murnika je v tej zadevi popolnem nepričansk, kajti proračun dohodkov lista g. Kramarja je jako optimističen. Gospod Kramar je jako ostro sodil kmetijsko družbo in nje odbor, no, kadar mine 5 do 10 let, bode sodil drugače.

Gospod Kramar odgovarja, da 1000 gl. bodo udje dali za list, kajti toliko več se jih bode oglašilo. Plačevali bodo po 2 gld. na leto, od tega ostane jeden goldinar družbi, jeden pa bo za list. Če hoče sedaj biti kdo uč kmetijske družbe in še imeti „Novice“, velja to 7 gld., to je predrago in preden kdo toliko izda, se pač premisli. Govornik pravi, da ima po svoji instrukciji predavati pri poddružnicah, a ima tudi nalog v prvej vrsti, povzdigovati kmetijstvo z vsakimi sredstvi. Odgovorni vrednik lista bode on, kajki je pri vseh kmetijskih družbah to tajnik, gradiva in sodelavcev, katerih je uže sedaj 30, ne bo manjkalo.

Pri glasovanju se sprejme predlog g. Kramarja z veliko večino. Vsi udje centralnega odbora glasujejo proti. Potem se obravnava še nekateri predlogi poddružnic in seja ob $\frac{1}{2}$ popoludne sklene in nadaljevanje nastavi na 3. uri popoludne. A popoludne prišlo je le kakih 20 udov, še vseh udov centralnega odbora nij bilo, tako da še centralni odbor nij mogel imeti seje. Predlogi poddružnic so se tedaj izročili centralnemu odboru.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. novembra.

Zadnji list državnega zakonika ima v sebi na redbo ministerstev za trgovino in finance

z dnem 17. novembra, v katerej se zaradi po povodnji pokončane žetve v južnih Tirolah za pol leta odpravi carina za žito in sočivje pri uvozu iz Italije v Tirole in sicer: za pšenico do 75.000, za kuruzzo do 125.000, za drugo žito in sočivje pa do 7500 metričnih stotov.

Poročilo viteza Grocholskega o potrebščini za okupacijo opravičuje potrebo pomnoženja vojske v Bosni in pripoznava večjo potrebščino za l. 1883. „Budgetni odsek“ pravi poročilo, „nikakor ne zagovarja zmanjšanje posadke, ker gre v tej zadevi sodba jedino le vojskine upravi, kakor tudi popolna odgovornost za to; tem bolj pa se mora poudarjati potreba največje varčnosti o izdajkih, v kolikor se da doseči brez znižanja števila vojske. S tem pa budgetni odsek neče reči, da vojskina uprava nij varčna. Nasprotno, delegacije morajo povzidalno priznati, da je vojaška uprava izdajke v mesecih novembra in decembru tako uredilo, da ne zahteva za nje posebnega kredita. Tudi to mora delegacijam jako ugasiti, da se hoče s 1. julijem 1883. l. okupacijska vojska znižati za 5000 mož, vendar pa naj se vzame v pretres, se nij ii z gradnjo železnice do Sarajeva, z ono Banjaluka-Dobrlin in z napravo mnogih cest ekonomično stališče posedenih dežel v toliko zboljšalo, da bi se zamogel vsaj v nekih garnizijskih krajih utrpeti nadnormalen doklad na plačo, službenino in oskrbo. Tudi naj bi se ozir jemalo na to, kar je budgetni odsek uže lansko leto poudarjal, na kak način bi se dalo priti v okom nepričernim cenam za oskrbo, ki ne stojí v nikakej méri z onimi cele monarhije.“ Črtanje 100.000 gld. pri naturalni oskrbi opravičuje poročevalec z razlogi, navedenimi v budgetnem odseku. Pri točki „občni izdatki“ občaluje referent, da se vzlič dodelanim železnicam Zenica-Sarajevo in Sisek-Novi ne da pričakovati izdatnega pomnoženja deželskih dohodkov. — Danes je baje konečna seja delegacij.

O delovanju in uplivu moravskega namestnika piše „Mov. Orlice:“ „Po vsej Moravskoj velja za ironijo, ako se trdi, da imamo svoj delež pri vladanju, kajti v Brnu ostala je razen namestnika grofa Schönborna vsa politična uprava nespremenjena in okrajni glavarji negujejo skoro brez izjeme fakcijožno opozicijo in spoštujejo jednopravnost tako, kakor za časa Possingerja. Češki narod v Moravskoj nahaja se do današnjega dne v zlici Taaffeu in Schönbornu v političnej sužnosti, to se ne da skrivati.“

Prva seja tirolskega deželnega zбора, dne 22. t. m., ima na dnevnom redu volitev odseka za določbo deželne podpore vsled povodenj. Deželni odbor predložil bode zboru obširno poročilo o elementarnih nezgodah, o tem, kar se je v tem oziru doslej uže zgodilo in o dotočnih podatkih komisijona. Deželno namestništvo predložilo bode zbornici operati o uradnih izvestjih škode. Ta zbor imel bo tudi določevati, kako naj se bode pokrijti primanjkljaj pri deželnih dokladah, ki se letos očividno ne bodo mogle izterjavati. —

Vnanje države.

Izjave grofa Kálmokyja niso povsem zadovoljile ruske kroge. „Moskovska Vědomosti“ pravi, da so te objave vse premalo osvetile politično stališče; osobito zdi se jih čudno, da se niso kar nič omenjali odnošaji Avstrije z Rusijo, Srbijo in Rumunijo. Stanje sploh da nij tako prijetno, da bi zasluzilo obrabljeni izraz „najboljši odnošaji“. — Giers potuje, hoteč obiskati svojo bolno hči v Pisi,

Dalje v prilogi.

hajdi naprej čez Trst, kjer sem si ogledal razstavo prav na brzo, čez Verono in Mantovo v Forli, kjer sem ostal jeden mesec. Od tu priromal sem konečno še nekako naravnost čez Anconu do Rima. Da mi pri takem „zadevanji ob svet“ nij ostajalo mnogo časa za pisanje, lečko si misliš, no v dnevniku mojem ostalo je zabeleženega mnogo mnogo gradiva, treba bode samo jedenkrat pripraviti se in spolniti obljubo dano uže v poslednjem listu.

Ko sem nekdaj še v Ljubljani pri Sokolskih večerih bral svoj „geografski ričet“, pač nij sem mislil, da nekako podobno temu postal bode moje umetniško potovanje križem sveta. Manjkalo je samo še, da sem vzprejel stavljeno mi ponudbo za Portorocco ali pa drugo za Severno Ameriko, da bi postala „klobasa“ še malo večja. No za letos mi je dovolj na dosedanjem! Hodila in stopala je moja noge po klasičnih tleh stare Helade, zrlo je navdušeno oko iz vrha Akropole Atenske pred malo meseci, sedaj pa me nosi uže dva meseca klasična zemlja latinska, stari večni Rim s svojimi starinskimi monumenti razprostira se pred

mojimi očmi! S kacimi občutki stopa klasično obražen človek po teh zgodovinskih tleh, to si lahko misliš, popisati jih na kratka bilo bi težko. O Rimu samem pisati hočem prilično kaj več, dasiravno o tem nam Slovencem ne manjka obširnih popisov raznih dob in stališč.

Konečno naj Ti še izjavim svojo radost o najnovejši zmagi vrle „narodne vojske ljubljanske“, katerej zakličem gromoviti: Slava! ki naj se razlega čez Apeninski poluotok do mej Slovenstva, in do nje srca in središča, do bele Ljubljane, do nje najnovejšega branitelja in starega mi prijatelja! Bog Vas živi vse!

Tvoj stari prijatelj

Josip Noll.

Klobuk ali čižme?

Mlad jurist, katerega so zanemarili roditelji in mu niso hoteli čisto nič pomagati, če ravno bi morali in mogli pomagati, je živel o svojej lastnej pičlej zaslubi ter je bil večkrat lačen nego sit. Ko se je tudi obleka začela trgati na njegovem gladnem telesu, so tovariši nabrali mej seboj toliko

densarjev, da si je mogel kupiti ali klobuk ali cipele, oboje pa nikakor ne. Začel je premisljevati, kaj bi si nabavil, klobuk ali čižme, in konečno odločil se je za klobuk. Zarad njegovega mastnega in prnjevega klobuka namreč so se ga ogibali nekateri njegovih kolegov, dočim je njegov palec, ki je goloto svojo sramežljivo kazal iz špranje na čižmi, ostal večini kolegov skrit, da ga še opazili nijso.

Ker je svet tak, da rad soči človeka po vanjski obliki, celo po samej obleki, je naš jurist pametno ravnal, da si je priskrbel najprej klobuk, ki rad ljudem v oči bode, če je grč in masten, in da je predbežno zanemaril goli palec na nogi, dobro vedoč, da je masten njegov klobuk vsak precej zaledal uže od daleč, a palec, ki je gledal sramežljivo iz svoje špranje, je opazil le malokdo.

Nekateri intimni kolegi so grajali našega jurista in očitali so mu, zakaj si nij čižem kupil mestu klobuka, in rekli so, da so čižme potrebne, a klobuk samo koristen za človeka, zato, ker se noge lehko prehladijo, glava pa ne tako lehko.

Izmej kolegov jeden, ki je poslušal to grajo, je rekel in dejal: ali ste smešni vi, ki znate le

čez Berolin; nazaj gredé mudil se bo v Beču. S početka odločeno je bilo narobe; pa ker se tačas nij vedelo za konec delegacijam, odgovoril je bil Kálmoky na dotično vprašanje, da bode moral do 25. novembra ostati v Pešti.

Grški in turški poverjeniki podpisali so še le 8. novembra zapisnik glede konečnega urejenja mejnega vprašanja. Turčija hotela je po starej svojej navedi staviti še neke posebne zahteve, naposled je pa vendar le vzprejeja mejno progo tako, kakor jo je postavil mejnaročni komisijon. Vse vrsti oddale so svoja mnenja, da je bila pravica v tej zadevi na strani Grške ter da se je sedaj njenim zahtevam popolnem zadostile.

Dopisi.

Iz Celja 16. novembra. [Izv. dop.] Naj mi pa še kdo reče, da mi celjski narodnjaki nismo imenitni možje. Naša „Cillierca“ pravi v predzadnjem številki, da so Celjani tako najivni, da ne vedo za tajno ministerstvo „des Königreiches Slovenien“ v Celji in da so tako slasti ter imajo ude tega ministerstva za kaplane, pristave, „schleichende Mitbürgler, rührige (mit fäusten) Geschäftsleute etc. Berem to dvakrat, trikrat in ne najdem svojega imena med temi ministri; to me je hudo, hudo razjarilo „aut Caesar aut nihil“ zakaj me vendar Rakužev tlačan Besozzi“ nij postavil mej te ministre, saj sem tudi malo „windisch“ in ud celjske Čitalnice; pa kaj čem, pomagati si ne morem, morebiti pridev še na vrsto, saj sedaj „Cillierca“ v vsakej številki prinaša neko „proscriptionsliste“ narodnjakov, in glejte danes je zopet dobil narodnjak dr. T. — consilium abeundi, in iztirali so ga moralično iz kazine, da se mu prav zgodi: „Wärst nit aufi gsteigen“ itd. — Samo to se mi čudno zdi, da tudi predsedniku naše Čitalnice še niso pokazali jednakne usluge.

S tem sem pa na vse drugo polje prišel, kar sem hotel, to se sicer vsakemu lahko pripeti. Še gospod dr. Glantschnigg je pozabil, kako se je preprial ondan pri „zlatem levu“ z učiteljem iz Sevnice, ter je na „Südsteirische Post“ poslal po-pravek, da vse vkupe nij res. Tako se tudi meni včasih prigodi, da pozabim, kar sem malo poprej govoril ali pisal, in meni se to še veliko laglje pripeti, ker sem „inferiore rače“.

Ker sem uže govoril o ministerstvu slovenskem, naj še povem, kake visokosti imamo v fakcijožnem taborji. Morebiti ste uže čuli, gospod urednik, o nemškem cesarju, alias Rakusch imenovanem. Ta možiček ima posebne lastnosti in sposobnosti za vladanje v svojih glavi; on je ob jednem cesar in minister, zato ima tudi naslov železni kancelar ali Bismarck. Da ima po pravici in resnici jednakost s potomci Hohenstaufov, kaže nek posebno naprej stojec, lesketajoč in rudečebarn del njegovega obraza; ko bi tisti teutonski dijak, (njegovemu očetu je sicer zibelka tekla v Poljanskih hribih), pravim, ko bi tisti dijak, ki je na znanem banketu o črno-rudečezolti barvi govoril, videl ta kap „alla buona spe-

grajati, a ne znate pomagati; zložimo še toliko, da mu kupimo i čižme, in potem bo mir besedij. — Tako so storili in naš siromašen jurist imel je lep klobuk in nove čižme.

Ko smo po dolgem, še predolgem premišljavanji za naš narod, videči, da ima na glavi star in masten klobuk v podobi ljubljanske čitalnice, začeli nabirati doneske, da mu priskrbimo pristojo pokrivalo, oglasili so se grajalci, ki govorijo, da nam nij treba klobuka, ampak čižme si moramo kupiti. Pri nas nij to nič novega; ko smo namreč l. 1858. zbirali doneske za Vodnikov spomenik, in ko smo nabrali v ta namen do 2000 gld., so tudi začeli dajati nam nekateri rodoljubi dobrohotne svete, in rekli so, da bi bilo škoda tolikih denarjev za kamnit ali železni spominek, nego da duševni spomenik treba postaviti Vodniku z ustanovljenjem štipendija.

Uredništvo „Novic“ je vsled tega stavilo davateljem tako-le vprašanje: Kdor nij sporazumen, da se ustanovi v spomin Valentina Vodnika štipendij, naj se oglaši pismeno. Oglasil se nij nihče in tako je bilo zaključeno, da se ne postavi Vodniku

ranza“, bi gotovo neboté vzialknil: „das ist roth, bedeutet Mittelalter“.

Da predaleč ne zaidem, ostanimo pri Bismarcku ali pri železnem Bismarcku. Naš Bismarck je pa veliko bolj železen, kakor pravi Bismark, železen v tem pomenu, da ima „Eisenstahlerei“. Naš Bismarck ima tudi svoje muhe, kakor vsak človek. On nij poseben prijatelj žensk; s tem pa nečem izreči nikake sumnje — ali vendar mora tudi on imeti za adjutanta kakega rudečeličnega možička, kateri mu sem in tja napiše kako neslano v „Cillierci“, za katero delo se ve da marsikatera kapljica potolaži njegovo grlo. Naš Bismarck ima tudi svoj Varzin, kamor hodeva s svojimi tajniki, ako mu preveč muhe po glavi rojijo; tam ima z nemškimi napisi olešan Rittersaal, v katerem se z dobro kapljico Schmitzbergerja okrepči svoje nezdrave živce. Glavni tajoik dr. Eduard Busch ima nalog sitne Slovence od njega odganjati, in v „Cillierci“ in „Bauernfängerji“ nanje zabavljati, in si s tem prislužiti tudzase kak grošiček. Na dvoru tega cesarja in Bismarcka so še tudi drugi nastavljeni, o katerih drug pot več.

Samo to bi bilo še omeniti, da si nijsem mogel dolgo razložiti, zakaj ta cesar in „Cillierca“ zadnje dni tako besno napadata Slovence; aha si mislim, temu uzrok je nenavadna velika zvezda repatica; potlej naj pa še kdo reče, da zvezde repatice ne uplivajo na našo fakcijožno opozicijo.

W.

Izpod Čavna, 8. novembra. [Izv. dopis.] Triletna doba našega Lokavškega županstva je pretekla in volitev novega starašinstva bila je uže dne 3. in 4. t. m. Dozdanji gospod župan L. B. vodil je našo občino, če tudi posrednje, vendar hvalevredno. Kako pa se je volitev novega starašinstva izpeljevala, ne morem vedeti, ker nijsem hotel še poleg iti, akopram imam volilno pravico. Strankarstvo in nasprotovanja pri volitvah so uže povsod, toda tacih, ko pri nas, gotovo nikjer. Uže mesece in mesece prej agitovala je tu neka oseba, (razumi se, zase) zdaj s tem zdaj z onim; posebno pa vina se je mnogo popilo na račun te osebe, koja toliko hrepeni po županovej stolici uže leta in leta; vendar pri vsem tem še dandanes ne sedi na isti, kar Bog daj, da bi tudi nikdar ne sedela. Takó je jeden tukajšnjih krčmarjev kot glavni agitator onega, po časti hrepenečega možička, iztočil v osmih dneh blizu 8 kvinčev vina. Na vse zadnje utegne kedomi oporekat, da to ni res. Jaz pa kar naravnost rečem: res je temu takó, ker niso pili le samo volilci, ampak tudi njih ženke. Tedaj, kadar hoče g. H. župan biti, takrat morajo ženske vino piti. Ne čudim pa se temu nekje „cestni komisar“ imenovanemu H. ravno toliko, temveč našim nekaterim možičkom, ki se dadó s kozarcem „Batuje“ toliko omamiti, da zatajé svojo značajnost, svoje možtvó. Na vse zadnje utegne vendar le župan postati g. H., koji se na vse mogoče načine sili v županstvo; pa vsaj mu je tudi privoščiti, kot slepej kuri, da pobere

spomenik, kakor je bilo zasnovano po dr. Tomanu; a ko bi se bilo stavilo vprašanje v protivnem smislu, bi se bilo zaključilo ravno protivno, ampak posledek temu postopanju je bil, da so prestali dohajati darovi, in da Vodnik še dandanes spomenika nijma.

Jedva smo tekočega leta nabrali za naš „Narodni dom“ do 10 tisoč goldinarjev, precej so se oglasili nekateri nepozvani ljudje, najbrž iz dobrega namena in so začeli na ves glas kričati: da je škoda tolikih denarjev zazidati v mrtve zidine, nego, da bi se nabrani denarji imeli upotrebiti za druge, recimo šolske syrhe.

Tukaj se človeku nehoté urine vprašanje: kdo je pooblastil nepoklicane svetovalce, da tako govorijo in zakaj jih srbi dobiti denarji, katerih oni niso priskrbeli? Kdor misli, da nam nij treba „Narodni dom“, naj ne da nič v to svrhu in naj vsaj molči, ker govoriti in sovete dajati nijmajo pravice tisti, ki niso nič doprinesli v ta namen, kakor tudi niso poklicani, da kontrolirajo naše župe in sodijo o tem, da li sme kdo izmej nas dati za to ali ono narodno podjetje jeden goldinar ali dva, če sme iti na katero narodno svečanost ali ne sme iti.

vendar jedenkrat zrno županstva. S tem namerava H. najhitreje pred svetom se oprati; a od druge strani sam sebe blati s „simonijo“ svoje agitacije.

Pri tej priliki želim uže danes nasvetovati novemu g. županu, bodisi uže ta ali oni, da obdrži, kar je boljših služabnikov, še zanaprej; manj sposobne odstrani, in manjkajoče pa zopet uvéde. Od kar je umrl Gašpar Batič, poljski čuvaj, smo še zmirom brez tacega. Tega pa silno potrebujemo. Želim tedaj celej občini ustreči, radi tega nasvetujem tacega čuvaja, koji zna kaj več, kakor hruške peč. Prosim tedaj, izvolite potpreti, da stvar natancneje opišem. Čestokrat imel sem priliko videti v Ajdovščini nekoga gospodiča sem ter tja plaziti in si vihati brke. Vpraševal sem po imenu, keda da je in kaj. Naposled sem vse tudi poizvedel, še bolj pa sam iz njega izvlekel, ko sem imel priliko z njim občevati. Ta gospodič je izšolan gozdnar (Förstner), iz Malih Žabelj doma. Do dobrega sem se osebno prepričal o njem, da je jeden onih, ki visoko letajo, a nizko obsedejo. Konečno sem tedaj sprevidel, da je popolnoma dovolj izurjen za poljskega čuvaja, a ne za gozdnarja, kar on misli. Popolnoma zmožen je listje varovati pri našem sv. Urbanu, kajti tudi vsa njegova oprava kaže na to. Rokovice na rokah, da bi ga robida kaj ne očrtala; očali na nosu, da bi ga listje, padajoče raz dreves ne oslepel; solnčnik v roki, da bi se muhe ne usedale na klobuk in pa lovski meč opasan, da bi se branil pred napadom polha ali kakega divjega močerada. Menim, da sposobnejšega ne moremo si želeti, a tudi ne vdobiti; radi tega sem si svest, da bode naše županstvo vse mogoče zanj storilo. Vi pa gospodine, potrudite se in ne odlašajte prositi za tako, vam primerno službo poljskega čuvaja, koje dohodki znašajo 1000 forintov na leto in po vrhu še sedem dnij v tednu za smodke. Dobro došli! —

Filia.

Domače stvari.

— (K smrti Daničića.) Smrt poklicala je Daničića tako rekoč od pisalne mize. Še v četrtek občeval je s prijatelji in učenjaki. Okolu polunoči bil je uže mrtev. Slutil pa je svoj konec, ker je v četrtek napravil oporoko in svoje nikakor veliko premoženje sporočil svojemu netjaku, častniku v srbskej vojski. Pravico, izdavati njegovo rokopisno zapučano in njegovo kujižnico podeduje srbsko učenjaško društvo v Belegradu. 600 gld. sporočil je jugoslovanski akademiji umetnosti in znanosti.

— (Lotterija na korist „Narodnemu domu.“) Ker se bodo začele še tekom tega meseca razprodajati srečke „Narodnega doma“, ne bode odveč, ako naštejemo izmed 2257 dobitkov, ki jih bodo loterija obsezala, najpoglavitejneje, ki so ti le: Kaseta z namizno opravo za jedila in dessert za 24 osob, potem žlica za torto, slatkornjak, žlica in vilice za salato in solnjak — vse iz čistega srebra v vrednosti 1000 gld. — Koleselj in konj s popolno

Kdor misli in drži, da imamo preje vsega skrbeti za ljudske šole, naj skrbi sam dejanski za taiste in naj tudi druge nadzoruje, da storijo svojo dolžnost. Sicer pa imamo pravico terjati narodne šole od države, a „Narodni dom“ si moramo sezdati sami iz privatnih sredstev, če ga hočemo imeti.

Zdi se mi neloyalno početje, govoriti in delovati zdaj proti zidnju „Narodnega doma“, ko je stvar uže v najlepšem tečaji, in kdor je pravi domoljub, se mora le veseliti ter obžalovati, da nismo uže davnej iz malenkostnih osobnih ozirov poprijeli se tega posla.

Pamtiti je treba, da „Narodni dom“ ne bo stal za parado v Ljubljani, ampak da bodo imela od njega veliko korist vsa naša narodna društva, Matica slovenska in ves slovenski narod, ki bo mogel s ponosom kazati na dovršeno delo, — na nov klobuk!

Et saxa loquntur!

Kdor ne pomaga, naj ne podira; pa kdor neče narodu dati za klobuk, naj mu da za čižme in naj mu priteče na pomoč ne le z besedo, ampak tudi z dejanjem.

Spectabilis.

opravo v vrednosti 500 gld. — Kaseta z namizno opravo za jedila in dessert za 24 osob, potem žlica za torto, sladkornjak, klešče za sladkor, žlica in vilice za salato, solnjak — vse srebrno v vrednosti 500 gld. — Zlata remontoirna ura z verižico v vrednosti 250 gld. — Lišča za dame in sicer: broche, uhani in zapestnica z briljanti v vrednosti 250 gld. — Kaseta z namizno opravo za jedila in dessert za 12 osob — vse srebrno v vrednosti 250 gld. — Zugmayerjev plug, brana, čistilnica in prepeljiva mlatilnica z mahalom v vrednosti 250 gld. — Remontoirna ura za gospode z dvojnim pokrovcem v vrednosti 100 gld. — Zlata ura za gospo z verižico v vrednosti 100 gld. — Harmonij v vrednosti 100 gld. — Briljanten prstan v vrednosti 100 gld. — Lovska puška, prima bernad-damaščenka, s zapahom, z lesennim koplom in fino rezbarijo na njem v vrednosti 100 gld. — Kaseta s srebrno namizno opravo za jedila za 6 osob 100 gld. — Trier v vrednosti 100 gld. — 3 telice pinčgavskega plemena po 100 gld. — Veliko viseče ogledalo v vrednosti 50 gld. — Salonska ura v vrednosti 50 gld. — 2 uri z nihalom v vrednosti 50 gld. — Žitna čistilnica v vrednosti 50 gld. — Slamorezni stroj v vrednosti 50 gld. — 3 puške risanice z dvojnim zaklepom po 50 gld. — 4 potni kožuh po 50 gld. — 8 zlatih remontoirnih ur po 50 gld. — 4 briljantni prstani po 50 gld. — Briljantni uhani v vrednosti 50 gld. — 2 lišča in sicer: zlata broche in zlati uhani po 50 gld. — Medaljon z briljanti v vrednosti 50 gld. — Križec z briljanti v vrednosti 50 gld. — 5 zlatih verižic po 50 gld. — Zlata zapestnica v vrednostni 50 gld. — Dva srebrna svečnika v vrednosti 50 gld. — Popolna namizna oprava za šest osob iz kitajskega srebra v vrednosti 50 gld. — Popolno namizje iz porceljana za dvajstje osob v vrednosti 50 gld. — Popolna steklena posoda za 12 osob v vrednosti 50 gld. Potem sledi mnogo manjših dobitkov katerim se imajo pridružiti še oni, ki so jih posamezni rodoljubi obljudili za loterijo darovati. Ker so dobitki tako mnogoštevilni, dragoceni in za vsak stan pripravljeni, nadejati se je, da bodo slovenski narod prav pridno segal po srečkah, ki se bodo dobivale pri vseh narodnih društvenih in vseh znanih slovenskih rodoljubih.

— (God presvitle cesarice), svoje zaставne kume, praznovali bodo ljubljanski veterani jutri ob $\frac{1}{2}$ 9 uri zjutraj s slovesno sv. mašo v sv. Jakoba cerkvi, kamor gredo skupno z zastavo in godbo. Zvečer pa imajo zabavo z godbo pri Ferlincu. —

— (Grško slovničo) za slovenske šole je spisovati gospod prof. J. Šuman na Dunaji ter dobil v to svrhu od ministerstva nekoliko olajšanja v svojej službi.

— (Gospod Anton Černivec,) Slovenec z Dolenjskega, dosta je koncem oktobra meseca na dunajskem vseučilišči z odliko profesorski izpit iz matematike in fizike za višji gimnazij. — Imamo torej jedno, in sicer čvrsto moč več za srednje šole slovenske!

— (Krasna burjava) ali severna luč (Nordlicht) videla se je včeraj zvečer okoli 6. ure na ljubljanskem polju in po vsem Gorenjskem. Dobrih 20 minut žarelo je severno obnebje v svitlih žarkih te redke prikazni in stare babe so brzo pogodile pomen, češ: „Boj bode z Italijo“.

— (Rudolfovo.) Podpisani odbor kmetijske poddržnice v Rudolfovem uljudno vabi vse čast. ude poddržnici, da bi se mnogobrojno udeležili občnega shoda, kateri bode dne 22. t. m. ob jedni uri popoludne zboroval v sobani „narodnega doma“ v Novem Mestu. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika o poddržnicem delovanji. 2. Poročilo de-narničarja zastran blagajničnega stanja. 3. Poročilo o pregledu računa za leto 1881. 4. Nasvetovanja gosp. predsednika zarad nakupa novega trsa. 5. Posvetovanje o predlogu gosp. predsednika, da se vzame zemljišče v najem za poskuševalni sadjerejski vrt. 6. Poročilo gosp. podpredsednika o delovanju komisije zoper trtne bolezni. 7. Nasveti gosp. tajnika zarad povzdige kmetijstva in osobito zarad sadjereje na Dolenjskem. 8. Izdelovanje prošnje za

rad ustanovitev kmetijske šole v Novem Mestu. 9. Nasveti gospoda podpredsednika zaradi pridobljenja novih udov in pomnoženja dohodkov kmetijske poddržnice. 10. Volitev novega odbora.

Odbor kmetijske poddržnice.

— (Dve srečni operaciji.) Pod tem naslovom piše „Pozor“: „Primarni zdravnik in operater dr. Fon operiral je redoma dve ženi, od katerih je prva bolovala na „cystovarium“, druga pa „fibroma uteri“. Prva oteklina vagala je 10.779 gramov, druga pa 5.300 gramov. Da se izvedeta obe operacije, treba je bilo preparati trebuh. Dr. Fon upotrebljal je za desinfekcijo namestu drage in mnogim neugodne karbolne kislino, ceni sublimat, kateri je priporočal neki hamburški zdravnik. Obema ženama zacetile so se rane v sedmih dneh.“

— („Slovenija na Dunaji“) volila si je na občnem zboru zadnjo soboto odbor in imajo votiti jo v zimskem tečaju naslednji gospodje: R. Pučki, starejšina; R. Rohrmaun, njegov namestnik; J. Lončar, tajnik; Fr. Podobnik, tajnikov namestnik; K. Sajevec, blagajnik; J. Ploj, knjižničar in letega namestnik M. Hudnik. Bog daj obilo pravega vspeha! — Sklenila je „Slovenija“ ta večer tudi v velikej navdušenosti, pozdraviti v 13. dan t. m. starega narodnega bojevnika v Gorotanu, prof. A. Einspielerja ter brzjavno čestitati mu k 70. rojstnemu dnevi blagovitega in zaslужnega njegovega življenja! — Preširnov spomin hoče „Slovenija“ ponoviti tudi letos v 6. dan decembra s slavnostjo, za katero naj bi pač vsak Slovenec na Dunaji storil kaj po svojej moći!

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Zagreb 18. novembra. Na zahtev kralja Milana prenese se Gjuro Daničić v Belgrad, v torek prevzame truplo posebna deputacija iz Belgrada.

Praga 18. novembra. Dopolnilne volitve za državni zbor izmej veleposestnikov udeležili so se samo konservativci. Grof Evgen Czernin izvoljen je jednoglasno.

Budimpešta 18. novembra. Avstrijska delegacija vzprijeva je ukrep ogerske delegacije glede diference v bosniškem budgetn. Tedaj popolno soglasje. Minister vnanjih zadev izrekal je po naročilu cesarjevem zahvalo in priznanje za požrtvoljubnost in najtoplejo zahvalo vključnega ministerstva. Po končnem govoru Smolke, ki je splošnej želji po ohranitvi trajnega miru dal izraz in ko je Falkenhayn izrekel predsedniku priznanje, zaključila se je sesija z navdušenimi „hoch“-klici na cesarja.

Carigrad 18. novembra. Porta namejava opozoriti velevlasti na oboroževanja Črne Gore. V okrožnici hoče vlastim objaviti naredbe, vsled katerih bi se še nedognani črnogorski mejnik konečno uravnali.

Dunajska borza

dné 18. novembra.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Papirna renta	76	gld.	65	kr.
Srebrna renta	77	"	20	"
Zlata renta	94	"	—	"
5% marčna renta	91	"	35	"
Akcije narodne banke	831	"	—	"
Kreditne akcije	293	"	70	"
London	119	"	20	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	48 ¹ / ₂	"
C. kr. cekini	5	"	66	"
Nemške marke	58	"	50	"
4% državne srečke iz 1. 1854 . . .	250	gld.	118	"
Državne srečke iz 1. 1864 . . .	100	"	170	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	94	"	20	"
Ogrska zlata renta 6%	119	"	20	"
" papirna renta 4%	85	"	60	"
5% štajerske zemljišč obvez. oblig.	104	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	116	"
Zemlj. obč. avstr. 4 ¹ / ₂ % zlati zast. listi . . .	118	"	75	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice . . .	97	"	75	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice . . .	105	"	75	"
Kreditne srečke	100	gld.	174	"
Rudolfove srečke	10	"	18	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	75	"
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v. . .	224	"	75	"

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku in okrožnemu lekarnaru v Korneburgu.

Vesel sem, da Vam morem povedati, da se je Vaš c. kr. priv. restitucijsk fluid za konje tudi pri starem, hudo rabljenem, uprežnem konji izvrstno obnesel. Ker je konj 21 let star, jako velik in težak,

nijsem imel več upanja, da bo ozdravel, ker so mu bile žile hudo otekle in je konj jedva še mogel stopiti na bolno nogo. Po tridnevnjej neprestanej uporabi Vašega c. kr. priv. restitucijskega fluida pa je zato konj zopet opravljati svoja dela in sedaj je popolnem dober.

Dunaj.

W. Buchwald,
prvi konjuščičar na c. kr. Theresijanskej akademiji, prej konjiški stotnik.

Gledé prodajalne opozarjam na anonco „c. kr. priv. restitucijsk fluid“ v današnjej številki. (616)

Poslano.

Gospodu G. Piccoliju, lekarnarju v Ljubljani.

Veliko let uže zdravim mnogo boleznj z gonilnimi leki in skoro vedno z najboljšim vspehom.

Mej drugim ordinjem Vašo Francovo esenco, ki ima posebnost, da prouzroča obilno izpraznenja, ne da bi dražila želodec in čревa, čeprav se rabi dlje časa.

Trst, v oktobru 1882.

Dr. Pardo,
praktičen zdravnik.

Podpisani s tem potrjujem, da se Francova esenca, ki jo nareja lekarnar G. Piccoli v Ljubljani, zaradi svojega točnega in čudovitega učinka po mnogih bolnikih moje fare in okolice v raznih boleznih rabi, vedno s posebnim vspehom; zato izrecem omenjenemu g. lekarnarju to zasluženo javno zahvalo.

Pristavljam še, da ne mine dneva, ko bi ne prišel kdo k meni po sklenico te čudovite esence, katero imam vedno za svojo in družine rabi pri rokah.

Fianona (Istra), v oktobru 1882.

Anton Vlassich,
župnik-kanonik.

Od Vas dobljenih 12 steklenic Francove esence je proti moje dolgotrajnej bolezni v želodcu, in tudi gospoj Mariji Šašelj, pekarici v Mokronugu proti zapretji jako dobro pomagalo, za kar se Vam najtopleje zahvalim.

Tudi še opomnim, da bom Vašo dobro Francovo esenco v teh krajih kar se bo dalo razširjal.

Z odličnim spoštovanjem

(694—4) Miha Treffalt,
užitniški agent.

Mokronog, v februarju 1882.

Francova esenca, ki jo izdeluje G. Piccoli, lekar „pri angelji“ v Ljubljani, na Dunajskoj cesti, je pomagala uže tisočerim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božast, trebušno in premenjavno mrzlico, zabasajo, hemoroidi, zlatencu itd. ki so vse nevarne, če se v pravem času ne ozdravijo. 1 steklenica 10 kr.

Poslano.

TRŽAŠKA RAZSTAVINA LOTERIJA.

Srečkanje 5. januvarja.

1 glavni dobitek gotovih 50.000 gld.

2 glavni dobitek gotovih 20.000 gld.

3 glavni dobitek gotovih 10.000 gld.

Nadalje
1 à gld. 10.000 — 4 à gld. 5.000 — 5 à gld. 3.000 —
15 à gld. 1.000 — 30 à gld. 500 — 50 à gld. 300 —
50 à gld. 200 — 100 à gld. 100 — 200 à gld. 50 —
542 à gld. 25, — skupaj

1000 dobitkov iz 213.550 goldinarjev.

Obširni popisi dobitkov so na ogled razpoloženi v vseh prodajalnicah lozov.

Cena jednemu lozu 50 kr.

Naročila s pridjanimi 15 kr. za poštino naj se pošljajo na (713—2)

loterijski oddelek tržaške razstave

Piazza Grande št. 2 v Trstu.

Kdor hoče loze razprodajati, obrne naj se takoj na predstoječo adreso.

Lozi dobivajo se v Ljubljani pri slavnej kranjskej ekomptnej banki, pri J. C. Luckmannu, Edvard Mahru in Jan. Ev. Bučarjevih naslednikih.

Zdravilstveno parfumerijsko blago.

Anatherinova ustna voda à 60 kr., Zobni prašek à 40 kr. priznana kot najboljša sredstva za čistenje ust. —蒲ra za dame, bela in rožna, izdelana iz najfinješe rižne moke, prav neškodljiva za kožo, v zavitkih à 10 kr. in v škatljicah à 40 kr. Esprit de Essbouquet, Heliotrope, Reseda, Violette za parfumovanje perila, robece itd., v elegantnih miniatur-flaconih s kovinskimi zapori à 40 kr. za komad. Glycerin-Créme, posebno vespešna pri razpokanih ustnah in praskah po roki, 1 flacon 30 kr. Kadilni papir, vžgan v sobi razširja prijeten duh, 1 zavitek 10 kr. Toaletno medeno-glicerinsko mleko od Sarga, 1 kos 30 kr. Mandeljovi otrobi, rabljeni mesto mila, store

Razpis

službe I. nadpaznika v deželnej prisilnej delavnici v Ljubljani.

V deželnej prisilnej delavnici v Ljubljani je izpraznena služba I. nadpaznika z letno službnino 480 gld., 1 $\frac{1}{2}$ funta kruha na dan, z letnim deputatom 6 sečnjev trdih 24" dolgih drv in 18 funtov sveč, s službeno obleko in s stanovanjem v delavnici; oženjeni nadpaznik pa dobi tudi 66 gld. stanovnine za svojo družino, ako nij v delavnici stanovanja za-njo.

Prošnje za to službo naj se z dokazi starosti, stanu, trdnega zdravja in krepke postave, neomadeževanega življenja, popolne zmožnosti slovenskega, nemškega in laškega jezika in ročnosti v branji, pisanji in računanji, in s pristavkom, je-li prošnjik s kakim uradnikom ali služabnikom prisilne delavnice v rodu ali svaštvu, izroté — in sicer ako mogoče osobno — oskrbništvu prisilne delavnice

do 15. decembra 1882. leta.

Pri oddajanji službe se bode posebno oziralo na doslužene vojake podčastnike in na služabnike v jednakih zavodih.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani, dné 14. novembra 1882.

Deželni glavar: Thurn.

J. ANDĚL-a
novoznajdeni
prekomorski prah

umori

stenice, bolhe, ščurke, mole, muhe, mravljinice, prešičke, ptične črviče, sploh vse žužlike skoraj nenaravno hitro in gotovo tako, da od žuželkine zalede ne ostane nobenega sledu.

Pravi prašek se dobiva v prodajalnici pri

J. ANDĚL-u,
13, „pri črem psu“, Hugsgasse 13,
(Dominikanergasse 13, Kettengasse 11.)
v PRAGI.

V Ljubljani pri Albinu Sličarji, trgovcu.
Zaloge na deželi imajo tam, kjer so naznajene po plakatih. (730—1)

• Za zdravljenje v jeseni in po zimi. •

Proti protinu. **Wilhelm-oy** **proti trganju.**
antiarthritični, antirheumatični

kri čistilni čaj

Skažan kot siguren. Učinek izreden. Vespeh izboren.

Mejnarodna svetovna razstava 1979. Sidney Hors concurs. Mejnarodna svetovna razstava 1880. Melbourn-ska zlata svetinja z diplomom in specjalnim priznanjem.

Frana Wilhelm-a,
lekarnarja v Neunkirchen-u (N.-Oest.), rabil se je uže mnogokrat in z vsestranskim vspomgom za protin, trganje, zastarane dolgotrajne bolezni, vedno gnoječe se rane, spolne in kožne bolezni, ogreče po životu ali licu, hraste, sifilitične otekline, nabasanje jeter in vrance, hemoroidi, zlatico, hude živčne bolezni, mišične ali členske boli, želodčni krči, zaprtje vetrov in trebušja, težavno uriniranje, polucije, slabosti, bělo pri ženskach, škrofeli, bezgavke in druge bolesti.

Knjižica o zdravilskih vseh zadnjih 12 let franco in gratis.

Zavitki so razdeljeni v osem ščepcev po 1 gld.; kolek in zavijanje 10 kr.; dobi se pri **Fran Wilhelm-u**, lekarnari v Neunkirchenu (N.-Oest.).

Osiguraj se, da ne kupiš ponarejative, ter glej na znane znamke, ki so v več državah postavno varovane.

Ta čaj prodajejo:

V Ljubljani: Peter Lassnik;
v Postojini: Ant. Lebam, lekarnar; v Škofje Loka: Karl Fabiani, lekarnar; v Kranji: K. Savnik, lekarnar; v Metliki: Fr. Wacha, lekarnar; v Novem Mestu: Dom. Rizzoli, lekarnar; v Kamniku: Jos. Močnik, lekarnar. (656—4)

• Za zdravljenje v spomladni in po leti. •

20 do 30.000 smerekovih sadik,

kateri bi bile nepokvarjene, 4 do 5 let stare, z dobrimi koreninami, išče se kupiti.

Začetkom meseca aprila naj bi se poslale v Logatec.

Ponudba sprejema in daje pojasnila o tem

Tom. Tollazzi,

posestnik in trgovec v Dol. Logateci.

V novič bistveno znižane cene!

KAVA

izvrstne kakovosti po pravi engros-ceni, iz znanje razpošiljalne trgovine

Robert Kap-herr, Hamburg.

v vrečicah po 4 $\frac{3}{4}$ kilo prave vsebine (ne brutto 5 kil za netto-težo) z všeto poštano in zamotanjem po poštnem povzetju: Avst. vr.

Rio, močen gld. 3.25

Domingo, okusen 3.60

Santos, jako močen, lep 3.75

Java, svitlozelen, droben, močen 4.10

Cuba, temnozelen, jako droben, močen 4.45

Java II., zlatorumen, jako droben, omleden 4.20

Java I., zlatorumen, jako fin 4.60

Perl-Mocca, fin, zdaten 4.75

Ceylon, modrozelen, plemenit 5.30

Ceylon, Perl, izredno fin 5.40

Menado, jako finega okusa 5.85

Mocca, pravi arab., lepidišč 6.45

Priporoča se zmes: Ceylon, Perl z Javo I. — Vse čišarne vrste kave so prerezane in izbrane, tedaj proste prahu in črnih zrn. — O rečnosti mojih pošiljatev dobivam sleherni dan najpohvalnejša (732—1) priznanja.

Neposredni kup — največja varčnost!

NAJBOLJŠI

PAPIR ZA CIGARETE

JE

LE HOUBLON

Francesk fabrikat.

PRED PONAREJANJEM SE SVARI!!!

Pravi je ta papir za cigarete samo tedaj, če ima vsak list znamko LE HOUBLON in vsak karton nosi varstveno znamko in signaturo.

CAWLEY & HENRY, alenige Fabrikanten, PARIS
sous Fabricants brevetés des Marques :

PAPIER ANANAS Couleur Mais Qualité supérieure

LE DRAPEAU NATIONAL Blanc ou Mais Aux Armes de chaque Pays

(159—17)

Za Bogom imam se le Vašemu sladnemu ozdravljajočemu pivu, sladnej čokoladi in koncentriranemu sladnemu izlečku Iv. Hoffa zahvaliti za ohranitev svojega življenja.

Samolastno izgovorjene besede mnogih ozdravljenih.

Zahvala.

Po Iv. Hoffovem sladnem ozdravljajočem pivu življenju nevarne telesne slabosti rešenega.

Ker je ta tolik izvrster izumek sladnega ozdravljajočega piva mojo mater **dejan bi smrti resil**, ponašal sem se lahko s tem z vso odločnostjo v tukajšnji občini in sem lahko s svojim popolnim preprincanjem vsakemu bolniku priporočal ta lek. — Nekemu kmetu, ki je tožil, da čuti bolečine v jetrah, v želodcu in deloma v plučah ter me je vprašal za svet, sem priporočil, naj rabí to izvrstno sladno pivo. Prosil me je, naj bi takoj pisal ponj, kar sem tudi kaj v njegovej sobi storil. Prosil tedaj Vaše bla gorodje, da pošljete kar hitro mogoče 26 sklenic sladnega piva in 10 za vitezkov sladnega bonbona.

Sv. Jurij (nad Muravom).

Josip Fliess, nadučitelj.

C. kr. dvornemu založniku mnogih evropskih suverenov, gospodu

Ivanu Hoff-u,

c. kr. komisiskemu svetniku, lastniku c. kr. zlatega križeca za zasluge s krono, vitezu visocih pruskih in nemških redov, Dunaj, fabrika L. Graben-hof 2., tovarniška zaloge: Graben, Bräunerstrasse 8.

Uradno

zdravstveno poročilo.

Dr. Seypel, štapski nadzdravnik.

Ivan Hoffovo sladno ozdravljajoče pivo (Malzextract-Gesundheitsbier) je izvrster dijetičen lek za rekonvalente iz teških bolezni, tudi za na prsih bolne, ker ne vzbuja živev; isto tako se prav posebno priporoča za bolezni v želodcu in na hámorrhoidih.

Manj ko za 2 gld. se ne rezpoliija.

Glavne zaloge: V Ljubljani: Peter Lassnik, spec. trg.; v Reki: Nik. Pavačić, drog.; v Gorici: G. Christoffetti; v Mariboru: F. P. Holasek, na glavnem trgu; v Ptuj: J. Kasimir, V. Selinschegg; v Celji: J. Kupferschmidt, lekarnar.

Proti bolečinam v glavi in želodci.

Lekarna „pri samorogu“ v Ljubljani, Mestni trg.

Dolgo časa **nijsva imela** jaz in moj prijatelj **ape-tita** in sva trpela zaradi **zaprtja** glavobol, dokler nama slučaj nij prinesel v roke vaše **kri čistilne kugljice**, škatljica po 21 kr. **Kri čistilne kugljice** imele so dober vpliv, a škatljica se je kmalu izpraznila; naročila sva torej cel zavitek s 6 škatljicami à 1 gld. 5 kr. Izrekam vam zavito in z **veseljem** vam javljam o **najinem zboljšanju** in naročuješ za svoje znanje še dva zavitka proti poštnem povzetju, dovoljujem vam, da objavite mojo zahvalo in hvalo teh **kri čistilnih kugljic**.

Spoštovalno udani

Fran Proseneč,

uradnik pri carinskem uradu.

Dunaj! Paris! London!

Čujte in strmite!

Oskrbništvo mase falirane „velike anglo-britiške srebrniuske tovarne“ prodaje vso čiherao robo pod pravo ceno. Če se pošlje ali poštno povzame **8 gld.**, dobri se lica mizna oprava iz čistega, najfinješega **anglo-britiškega srebra**, (katera je veljala prej več ko **40 gld.**), in dobi vsak naročnik pismeno garancijo, da ostane jedilno orodje 10 let lepo belo.

6 namiznih nožev z izvrstnim jeklenim rezalom,
6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic,
6 masivnih anglo-britanskih srebrnih žlic,
6 finih anglo-britanskih srebrnih žličic,
1 teška anglo-britiška srebrna zajemalnica za juho,
1 masivna anglo-britiška srebrna zajemalnica za mleko,
6 izvrstnih anglo-britanskih srebrnih nožnih podstavkov,
6 masivnih anglo-britanskih srebrnih žličic za pojutnik,
6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic za pojutnik,
1 izvrstna posodica za poper ali sladkor,
6 lepih masivnih čašic za jajca,
6 najfinješih anglo-britanskih srebrnih žličic za jajca,
1 krasen anglo-britanski srebrni podstavnik 30 cm. dolg,
3 krasne najfinješke skledice za sladkor z visokimi nožicami,
1 cedilo za čaj, najboljše vrste,
2 izborna namizna salonska svečnika,
64 kosov.

V dokaz, da moja anonsa

nij sleparska,

se tu javno obvezem, da vzamem blago, ako ne ugaja, brez ugovora nazaj.

Kdor hoče tedaj za svoj denar dobiti dobro in solidno blago, ne pa kako šušmarijo, ta naj se, dokler je še kaj v zalogi, zaupljivo obrne na

J. H. Rabinovitz-a, Dunaj,

Central-Depot der anglo-britischen Silberfabrik, II., Schiffsgasse 20.

Snažilni prašek za tako orodje se tudi pri meni dobiva. Cena škateljei **15 kr.** (675—4)

Filijale: v Parizi, Londonu.

Najstarejša in največja firma MORIC-a BUM-a v Brnu

priporoča za prihodnjo sezijo:

3 metre 20 Cm., to je 4 $\frac{1}{2}$ vatlov prave brnske volnene robe za celo zimsko obleko, à meter po gl. 2.60 torek vp. 8.32.

3 metre 20 Cm., prave brnske volnene robe iz fine volne, à meter po gl. 3.60, vp. za gl. 11.52.

Najfin. brnsko volneno robo od gld. 4.50 do gld. 8. — per meter.

2 metra 20 Cm., modri, rujav, olivni ali črni Palmerston za zimske suknje à meter po gl. 2.60, torek gl. 5.72; ali pa iz boyta, bobra, gagkunovega mahu ali poprečni à meter po gl. 3. —, torek gl. 6.60; zr

Lepe in po ceni
klobuke in čepke,
 kakor tudi
kožuhovino
 prodaja (506—58)

Anton Krejči,
 v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri vporabljanji

Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kedaj čuti zobne bolečine ima iz ust duh.

J. G. Kothe,
 umirov. dvorni založnik v Mödlingu
 (144—38) pri Dunaju, vila Kothe.

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarji **Jul. pl. Trnkoczy** in v vseh lekarnah, drognerijah, parfemerijah, prodačah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

Priznano izvrstne,

na

tržaškej razstavi s srebrno svetinjo

edlikovane

voščene sveče

iz garantirano pravega, nepokvarjenega čebelnega voska,

ponudijo

P. & R. SEEMANN

v Ljubljani. (636—7)

50 goldinarjev

po okolišinah tudi več tistem, kdor poskrbi boljšo in dobro službo kakega tajnika ali korespondenta ali knjigovodja ali kakeršno si bodi, njegovim zmožnostim primerno — osebi, ki je v najboljši moški dobi, uže mnogo let začasno v službi pri političnem uradu in o prostih urah pa sodelavec pri odvetniku in more uložiti tudi kavecijo, ako je treba.

Dotični je zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi, ter popolnem sposoben samostojno voditi vsakovrstna tudi najtežja županijska opravila, popolnem sposoben v konceptu, posebno pa v vseh političnih, finančnih in občinskih uradnih zadevah. Zmožen je slednjic vsakovrstne prošnje, pritožbe, ki spadajo v ta delokrog, ter tudi vojaške, obrtnijske, davkovske in druge uloge itd. natančno in z ozirom na vse postavne določbe sestavljal in je dalje tudi v knjigovodstvu popolnem izurjen, ter ima za vse navedene stroke najboljša spričevala.

Ponndbe sprejme gospod **Anton Ušnig**, agent mestnega užitnega davka (Bahnhof, Dogana Nr. 10) v Trstu. (720—3)

Razprodaja.

Pletenine, golenice, nogovice, robci, rokvice, tricot-jopiči, kiklje kuštraste, iz flanela in barhanta, zapestnice, ovratniki, zavratniki, najboljši francoski moderci, vezenine, čipke, trakovi, zavesni čopi, riš, baržun, pliš, atlas, tafet in vse v to stroko spadajoče blago.

Naročila se takoj popolno izvrši. Naposled prodadé se police in se dá prostor v najem.

Z odličnim spoštovanjem

Ana Šinkovic,
 Mestni trg.

(729—1)

Ustanovljeno 1. 1847.

J. J. NAGLAS-ova tovarna za pohištvo

v Ljubljani,

Auerspergov trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvor),

sprejema kompletno oprave za balo, stanovanja in hotele od najbolj priproste do najfinješje izpeljave po najnižjih fabriških cenah z garancijo.

Ilustrovani cenilniki gratis. (642—14)

Bergerjevo medicinično milo iz smole,
 priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kropičen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo milo iz smole** ima 40% koncentr. smole iz lesa ter se stvarno od vsega družega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se prekanjenju izogne, zahteva naj se odločno **Bergerjevo milo iz smole**, nai se pazi na znano varstveno marko.

Pri trdojratnih poltnih boleznih rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj s vedno samo **Bergerjevo** milo iz smole in žvepla, ker so inozemska ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot milješe milo iz smole za odstranjenje vseh

nečistostij na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresegno kosmetično milo za umivanje in kopanje pri vsakdanje rabi služi

Bergerjevo glicerin-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši. (38—22)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno začelo ima lekar **G. HELL** v OPAVE.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. **Glavne zaloge** pa imajo:

V Ljubljani pri ggg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. **V Kočevji** J. Braune. **V Krškem** J. Bomeker. **V Idriji** J. Warto. **V Kranji** K. Šavnik. **V Litiji** Jos. Beneš. **V Novem mestu** D. Rizzoli. **V Radovljici** A. Roblek. **V Vipavi** A. Konečny.

Ustanovljeno 1858.

Na dunajskej svetovnej razstavi l. 1873. odlikovano z medalijo za napredok in v Linci s srebrno medalijo l. 1875.

Kraj za naročevanje vezenine od zlata in cerkvenih paramentov.

Prečastitej duhovščini!

Štefan Berlyak,

meščan, izdelovalec cerkvenih paramentov,
 priporoča se za izdelovanje vseh vrst cerkvenih del, kasul, pluvijalov, baldahinov, mrtvaških prtvov, oblačil za cerkevnik in ministrante, cerkvenega perila, kakor tudi duhovenske oblike, abeških sukenj, reverend, kosmečkov itd.

Karolina Berlyak

priporoča se za vezenje od zlata in svile:

Kasule, baldahine, mrtvaške prte, štole, bandera, zastave za pevska in veteranska društva.

Ornat se voljno sprejemajo za apliciranje.

Opozka: Vezenine, za katere se daje tvari, se prevzamejo za montiranje, in se bodo najskrbnejše izvršile; na vsako vprašanje se takoj odgovori.

(664—3)

WIEN.

Fabrik und Niederlage: Stadt, Grünangerasse Nr. 12,
 vis-à-vis der Staatsschulden-Casse.

Ces. kralj. izklj. priv.

restitucijsk fluid za konje

Frana Iv. Kwizde v Korneuburgu,
 c. kr. dvornega založnika in okrožnega lekarnarja.

Taisti je za vse avstrijsko-ogrške in italijanske dežele izključljivo privilegiran in se je v konjušnicah Nj. Veličastev kraljice angleške, kralja pruskega, cesarja nemškega, kralja švedskega in v konjušnicah mnogih visocih oseb z izrednim uspehom rabil.

ter rabi vsled večletnega izkušta v okreplju pred in po večjih naporih, kakor tudi v podporo pri lečenju vnanjih poškodb, putike, trganja, izvinkov, otrdelih kit in mušic itd.

— 1 sklenica 1 gld. 40 kr.

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku in okrožnemu lekarnarju v Korneburgu.

Meseca marca pr. l. izvinil si je moj konj zadnjo nogo, ko je skočil čez precejšno širok potok in je celih 10 mesecev šepal, dasi sem uporabil vsa nasvetovana zdravila.

Slednjič sem se odločil poskusiti tudi Vaš c. kr. priv. restitucijsk fluid, dasi nijem upal, da se bo ta zastarela hiba kedaj popolnem popravila; v moje veliko začenjeno pa se je dan za dnevom poboljšalo stanje mojega konja, od kar sem počel rabiti Vaš c. kr. priv. restitucijsk fluid in sedaj je zopet popolnem zdrav, hodi na vse načine in preskoči vsa napotja, kakor prej, in ne vidi se na njem najmanjši sled prejšnje bolezni.

Pri tej priliki prepričal sem se tudi o izredno okrepljujočem uspehu Vašega c. kr. priv. restitucijskega fluida in odslej umane se nogam mojih konj slednji teden dvakrat restitucijsk fluid, kar posebno ugodno upliva na gibčnost mišic in trpežnost konj.

Sv. Lorenc pri Mariboru.

Mihelič,

c. kr. poštar in posestnik.

Izvirno pravi se dobiva: (615)

V Ljubljani: W. Mayr, lekar; J. Svoboda, lekar; H. L. Wencel. V Loka: Karol Fabiani, lekar. V Celji: A. Marek, lekar; J. Kupferschmid, lekar; Karol Krisper; Fran Janesch. V Krškem: F. Böhmsches, lekar. V Kranji: Karol Šavnik, lekar; Karol Puppo. V Tržiči: Otto Maly, lekar. V Wietingu: W. König.

Razen teh so zaloge v vseh mestih in trgih v krovničah, katerie se časih po listih oznamajo.

Jedino pravo, če je skleničen vrat ovit z rudečim parirnim pasom, kateri nosi naslednji facsimile in moja marko.

Kdor mi ponarejalca moje zavarovane znamke tako skaže, da ga morem tožiti, dobi do 500 gld. nagrade.

Franz Kwizde
 c. kr. Hoflieferant